

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Kultur og fritid

Sundhed

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter på kultur- og fritidsområdet.

På kulturområdet er der følgende aftaleenheder: Randers Bibliotek inkl. Fritidscentret, Værket, Randers Musikskole samt Museum Østjylland, herunder Randers Stadsarkiv. Herudover gives der tilskud til en række selvejende institutioner: Randers Kunstmuseum, Randers Kammerorkester, Randers Teater, Randers Regnskov og Gaia.

Udover disse institutioner omfatter bevillingen også tilskud til en række musik- og teaterforeninger på kulturområdet, udgifter vedr. vedligeholdelse af skulpturer, springvand, lokalhistoriske arkiver og andre udgifter på kulturområdet, herunder Østjysk Vækstbånd, der er et samarbejde mellem Horsens, Silkeborg, Viborg og Randers kommuner med tilskud fra staten.

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. På dette grundlag gives der en række tilskud til foreninger såsom medlems- og lokaletilskud, tilskud til aftenskoleundervisning mv.

Desuden omfatter bevillingen blandt andet udgifter til Water and Wellness, drift mv. af idrætsanlæg, Randers stadion, haller og parker, drift af Udbyhøj Lystbådehavn, eliteidræt mv.

På såvel kultur- som fritidsområdet er der endvidere afsat mindre ansøgningspuljer til udviklingsaktiviteter og konkrete projekter.

Fakta

Antal medlemmer i idrætsforeninger under 25 år, 2022:	16.349
Antal medlemmer i idrætsforeninger på 25 år og derover, 2022:	17.344
Antal besøgende på biblioteket 2022	Ca. 400.000
Antal besøgende, Museum Østjylland i Randers 2022:	41.381

Politikker

Kulturpolitik
Fritids- og idrætspolitik

Se Randers Kommunes politikker på

randers.dk/politikker

2. Hovedtal

2.1 Drift

Tabellen viser budgettet på drift fra 2024-2027 på bevillingsområdet.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

Kultur og Fritid (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Servicerammen	189,0	185,4	184,3	183,8
Biblioteker	43,3	43,1	42,9	42,9
Kultur	56,1	54,3	54,0	54,0
Fritid og Idræt	89,6	88,1	87,4	86,9
I alt	189,0	185,4	184,3	183,8

2.1.1 Servicerammen

Tabellen viser, at nettoudgifterne i 2024 udgør knap 190 mio. kr. og derefter falder til 2025 og igen fra 2025 til 2026.

Ændringerne fra 2024 til 2025 vedrører dels, at der i 2024 er givet en 1-årig bevilling til udviklingsplanen for Udbyhøj Havn. Herudover bortfalder en ekstrabevilling fra 2025 til breddeidrætsmidler på 0,5 mio. kr., som blev givet med budgetaftalen 2022 for årene 2022-2024 samt en bevilling til Randers Stadsarkiv på godt 0,7 mio. kr. Bevillingen til Stadsarkivet er givet midlertidig med henblik på at opretholde det hidtidige driftsniveau, der blev reduceret, da tidligere tilskud til medarbejdere i beskæftigelsesordninger er omlagt og reduceret væsentligt. Derudover ophører det ekstra tilskud på 0,5 mio. kr., som Turbinen har fået fra 2025.

Øvrige ændringer fra 2024 til 2025 og 2026 vedrører de indarbejdede effektiviseringsbesparelser på 0,5% pr. år, der blev udmøntet til og med 2026 ved budgetvedtagelsen for 2023-26.

2.2. Anlæg

Tabellen viser budgettet på anlæg fra 2024-2027 opdelt på anlægsprojekter.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Tilskud til Værkets udviklingsplan for bygningskomplekset	4,3	0,0	0,0	0,0
Nyt magasin Stadsarkivet	0,0	16,7	0,0	0,0
Dronningborghallen – reservation	9,0	20,0	20,0	0,0
Facilitetshus i Fårup Sønderbæk	2,2	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til kunstgræsbaner fra 2023	1,3	1,2	1,1	0,3
Kunstgræsbaner i Langå	1,4	0,0	0,0	0,0
Kunstgræsbane i Nord (B65,HUI,IF Fjord)	1,4	0,0	0,0	0,0
Kunstgræsbane ved SIF Assentoft	1,4	0,0	0,0	0,0
Assentoft, Hornbæk og Helsted projekter	0,0	1,8	1,2	0,0
Breddeidrættens faciliteter	1,1	1,0	2,7	2,7
Anlægspulje til idrætsanlæg	0,8	0,8	1,2	1,2
I alt	22,8	41,6	26,3	4,3

Note: Tabellen indeholder kun de anlægsprojekter, som har budget i 2024-2027. Der kan således være igangværende anlægsprojekter, som ikke er nævnt her.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

Ud over de nævnte er der en række igangværende anlægsprojekter, der tidligere er bevilget, men først færdiggøres i 2024 eller senere.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1 Aktuel status

På kultur- og fritidsområdet forventes ikke de store ændringer.

De svingende energipriser kan dog få konsekvenser, både for foreninger og haller mv., men også for det kommunale budget, idet en del af energiudgifterne bliver refunderet via de lovpligtige lokaletilskud.

3.2 Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag og reduktioner for kultur- og fritidsområdet:

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Idrætspakken	3,3	2,0	2,0	1,4
Driftstilskud til kunstgræsbane i Vorup	0,0	0,1	0,0	0,0
Driftstilskud bæredygtige kunstgræsbaner	0,0	0,0	0,1	0,3
Bevæg dig for livet	0,4	0,5	0,5	0,5
Fritid for alle	0,4	0,4	0,4	0,1
Eliteidræt	0,2	0,2	0,2	0,0
Udfordringer på fritidsområdet, reservation	2,3	0,8	0,8	0,5
Finansiering af idrætspakken	-3,6	-1,9	-1,8	-1,7
Projekt Sangkraft	0,3	0,0	0,0	0,0
Udbyhøj Havn, udviklingsplan	1,0	0,0	0,0	0,0
Ændret finansiering af Dronningborghallen	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
I alt	-0,6	-1,5	-1,3	-1,8

Med budgetaftalen blev der med idrætspakken tilført midler til etablering af 3 nye kunstgræsbaner, heraf er halvdelen af midlerne i 2026 og 2027 afsat som anlæg. Fritid For Alle er foreløbigt forlænget for en 3-årig periode. Bevæg dig for Livet blev sikret videreførelse og eliteidræt blev tilført midler. Desuden blev der afsat midler til at imødegå opståede udfordringer på fritidsområdet. Idrætspakken er fuldt finansieret via ændringer i tilskuddene til de selvejende haller.

Udover idrætspakken er der med budgetaftalen givet et beløb til opstart i 2024 af Projekt Sangkraft, som er et relativt nyt initiativ og har til formål at styrke den kulturelle dannelse gennem sang og korsang i Randers.

Udbyhøj Havn har fået midler til at arbejde med en udviklingsplan med henblik på at påbegynde etableringen af konkrete aktiviteter i området og omdannelse af havnearealerne.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

Der er med budgetaftalen givet midler til opførelse af en ny Dronningborghal, som sikrer, at der også fremadrettet er en idrætshal i Dronningborg. Opførelsen sker som en driftsfinansieret anlægsinvestering ved en nedskrivning af den tidligere afsatte ydelsesstøtte til Dronningborgprojektet, da hallen nu opføres som en kommunal hal og ikke som tidligere forudsat som en selvejende hal med egen låneoptagelse.

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Ny Dronningborghal	9,0	20,0	20,0	0,0
Assentoft, Hornbæk og Helsted – projekter	0,0	1,8	1,2	0,0
Tilskud til Værkets udviklingsplan af bygningskompleks	4,3	0,0	0,0	0,0
Nyt magasin Stadsarkivet - reservation af midler	0,0	16,7	0,0	0,0
Hensættelser til kunstgræsbaner	0,0	0,0	0,1	0,3
I alt	13,3	38,5	21,3	0,3

Der er ligeledes givet midler til lokale projekter i Hornbæk, Helsted og Assentoft i årene 2025 og 2026.

Værket har fremlagt en plan for udvikling af de bygningsmæssige rammer, hvor der skal søges støtte fra fonde, hvilket forudsætter et kommunalt bidrag. Værket har med budgetaftalen fået 4,3 mio. kr. til de mest påtrængende renoveringer i 2024.

Der er i 2025 reserveret 16,7 mio. kr. til etablering af nyt arkiv/fællesmagasin med øvrige kulturinstitutioner. I 2024 undersøges på baggrund af de givne tilkendegivelser fra andre interesserede parter, om der er grundlag for at etablere det større magasin delvis ved fundraising og evt. andre finansieringsmuligheder.

Endelig er der afsat midler til hensættelse for udskiftning af græsdække på tre nye kunstgræsbaner i 2026 og 2027.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

1. Supplerende beskrivelse af området

Tabellen viser bevillingsområdets budget på drift for 2024 fordelt på udgifter og indtægter.

Kultur og Fritid (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Serviceammen	223,8	-34,8	189,0
Biblioteker	45,4	-2,1	43,3
Kultur	83,5	-27,4	56,1
Fritid og Idræt	94,9	-5,3	89,6
I alt	223,8	-34,8	189,0

I de efterfølgende afsnit er områderne beskrevet enkeltvist. Områderne kan både indeholde udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1 Serviceammen

Tabellen viser, at der inden for serviceammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 189 mio. kr.

1.1.1 Biblioteker

Biblioteket er både det fysiske sted for kultur- og informationsformidling og det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Biblioteket har ifølge biblioteksloven til formål at "fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet". Det er lovmæssigt forpligtet til at sikre den frie og lige adgang til viden og information.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket i Kulturhuset i Randers, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus (og "pop-up" i Arena Randers). Bibliotekerne har dels en åbningstid med betjening og dels en udvidet åbningstid med selvbetjening for filialernes vedkommende.

1.1.2 Kultur

Kulturområdet består af en række institutioner samt budget til tilskud mv.

Budgettet på dette område kan specificeres således:

Kulturområdet (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Kulturområdet i alt	83,5	-27,4	56,1
Museum Østjylland	25,4	-12,1	13,3
Randers Musikskole	11,1	-5,1	6,0
Værket	20,4	-9,6	10,8
Selvejende kulturinstitutioner	19,6	0,0	19,6
Øvrig kultur	7,0	-0,6	6,4

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Museum Østjylland

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets rådgiver og har indstillingsret over for museets bestyrelse.

Museum Østjylland er, som statsanerkendt museum, overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne. Det sker gennem museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, også Håndværksmuseet og Stadsarkiv Randers, ligesom Museum Østjylland er hovedindleder i Fællesmagasinet for museer i Midt- og Østjylland.

I budgetaftalen for 2023-26 blev der afsat 700.000 kr. i 2023 og 2024 til, at Randers Stadsarkiv kan opretholde det nuværende driftsniveau. I budgetaftalen for 2024-2027 er der i 2025 reserveret 16,7 mio. kr. til etablering af nyt arkiv/fællesmagasin med øvrige kulturinstitutioner. I 2024 undersøges på baggrund af de givne tilkendegivelser fra andre interesserede parter, om der er grundlag for at etablere et større magasin delvis ved fundraising og evt. andre finansieringsmuligheder, der dækker flere museer og andre interessenter.

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole for børn og unge, der også tilbyder undervisning til voksne. Musikskolens formål er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Undervisningen foregår dels på en række folkeskoler og dels i musikskolens lokaler på Værket. Foruden undervisning individuelt eller på hold tilbydes eleverne deltagelse i orkestre og kor.

Udgifterne til aktiviteterne finansieres via deltagerbetaling, statstilskud og kommunale tilskud.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (Randers Teater, Musikskolen og Randers Kammerorkestre) samt eksterne arrangører. Værket har fremlagt en plan for udvikling af de bygningsmæssige rammer, hvor der skal søges støtte fra fonde, hvilket forudsætter et kommunalt bidrag. Værket har derfor med budgetaftalen 2024-27 fået 4,3 mio. kr. til de mest påtrængende renoveringer.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

I 2016 blev Turbinen ombygget via en stor donation fra Herman Sallings Fond, og samtidig blev Turbinen udnævnt til regionalt spillested fra 1. januar 2017 i en 4 års periode. Turbinens ansøgning om fortsættelse som regionalt spillested fra 2021-24 blev afslået, hvilket betyder, at der ved budgetaftalen for 2021-24 blev afsat 0,5 mio. kr. i de 4 år, der sammen med en omlægning af Værkets budget fra 2021 sikrer, at Turbinen i et vist omfang kan videreføres med henblik på, at der ansøges på ny for den kommende periode 2025-28. Såfremt dette ikke sker, skal der i forbindelse med budgetlægningen 2025-28 fremlægges en plan for, hvorledes aktivitetsniveauet i Turbinen kan videreføres på det nuværende niveau.

Selvejende kulturinstitutioner

Ud over de kommunale kulturinstitutioner gives tilskud til følgende selvejende kulturinstitutioner: Randers Kunstmuseum, Randers Kammerorkester, Randers Teater, Gaia og Randers Regnskov.

Øvrig kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers både gennem Randers Teaterforening og gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen "1-til-alle" er alle børn og unge sikret adgang til mindst én teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivets brug af fælles atelierer.

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet også tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbyuge, Malvinas Hus, Asfergladen, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen. Det kommunale bidrag er 0,5 mio. kr. årligt.

Der er endvidere afsat midler til imødekommelse af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

Fritidscentret er organisatorisk en del af Biblioteket. Fritidscentret stiller ledige lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed. Det sker via udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscentret og Helligåndshuset. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse. Både Fritidscentret og Kulturhuset i Langå benyttes også af foreninger uden for folkeoplysningsområdet.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget, der administreres af biblioteket.

1.1.3 Fritid og idræt

Fritid og idrætsrådets budget kan specificeres således:

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Fritid og Idræt (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Fritids- og Idrætsområdet i alt	94,9	-5,3	89,6
Parker og legepladser	5,1	0,0	5,1
Idrætsanlæg	17,1	-3,1	14,0
Kommunale haller	1,9	0,0	1,9
Selvejende haller	23,4	0,0	23,4
Water and Wellness	16,2	-0,3	15,9
Lokaletilskud	12,0	-1,3	10,7
Aktivitetstilskud	4,6	0,0	4,6
Folkeoplysning for voksne	5,3	-0,6	4,7
Tilskudsmidler	0,5	0,0	0,5
Randers Talent og Elite	2,9	0,0	2,9
Breddeidræt og Bevæg dig for Livet	3,3	0,0	3,3
Fritid for alle	0,4	0,0	0,4
Udfordringer på idrætsområdet	2,2	0,0	2,2

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde.

Folkeoplysningen støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for foreninger og aftenskoler, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der opkræves gebyr for fast brug af kommunale lokaler, og provenuet anvendes til tilskud, ud over det lovpligtige, til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Midlerne til breddeidræt kan anvendes i kommunale, selvejende og foreningsejede faciliteter såvel indendørs som udendørs.

Randers Kommune yder herudover tilskud til driften af selvejende idrætshaller og forestår selv driften af tre idrætshaller og en multifunktionel atletikhal. Det er vedtaget, at de kommunale haller med tiden skal overvejes overgå til at være selvejende.

Pasningen af de udendørs kommunale idrætsanlæg og de historiske byparker udføres af private entreprenører.

Randers er Team Danmark Eliteidrætskommune og udvikler talenter gennem særlige skole- og foreningstilbud.

Endvidere er Randers visionskommune for "Bevæg dig for livet", som er et nationalt samarbejde med et mål: Danmark skal være verdens mest aktive nation. Bevæg dig for livet er et samarbejde med DIF og DGI og på landsplan er projektet støttet af Trygfonden og Nordea-fonden.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Ved budgetaftalen for 2022-25 er der i 2022-24 årligt afsat 500.000 kr. til forøgelse af bevillingerne til breddeidrætten, som Sundheds-, idræts- og kulturudvalget prioriterer anvendelsen af.

Idrætspakken fra budgetaftalen 2024-27 tilføjer midler til videreførelse af Bevæg dig for Livet, Fritid For Alle og Eliteidræt. Der er ligeledes afsat midler til udfordringer på idrætsområdet med budgetaftalen.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til bevillingsområdet er dannet på baggrund af sidste års vedtagne budget, tillagt pris- og lønfremskrivninger, givne tillægsbevillinger i løbet af året, ændringer fra lov- og cirkulærepragrammet samt demografireguleringer. Hertil kommer ændringer som følge af budgetaftalen.

2.1 Tildelingsmodel på fritidsområdet

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget beslutter ultimo hvert år efter indstilling fra Folkeoplysningsudvalget Randersordningen for det kommende år. Kriterierne for 2024 vil først blive godkendt efter afslutningen af disse bemærkninger, men forventes besluttet på sundheds-, idræts- og kulturudvalgets møde den 29. november 2023. Den samlede beskrivelse kan findes på kommunens hjemmeside under tilskud til fritidsaktiviteter.

I det følgende beskrives kriterierne for 2023.

2.1.1 Randersordningen 2023

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger under folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud. For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kommune. Foreningen skal samtidig være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoplysende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning, og der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5 måneder. Foreninger - udelukkende for medlemmer med handicaps - kan modtage tilskud, uanset at kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrådet efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. Ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud
2. Kursus- og medlemstilskud
3. Udviklingsmidler

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud.

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervningsarrangementer. Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 72 pct., bortset fra tilskuddet til forbrugsafgifter (el, vand og varme), der er på 65 pct.

25-års-reglen

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), kan der efter folkeoplysningsloven foretages en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kurstilbud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 30.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kurstillskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud, i 2023 900.000 kr. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kurstillskud, til anvendelse til kurser i "nye foreningsaktiviteter" og "lokal kursusvirksomhed". I 2023 er der afsat 180.000 kr. hertil, og beløbet forsøges fordelt over hele året.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne. Eventuelle ubrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kurstillskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0-24 år, som har været kontingentbetalende medlem af foreningen i mindst tre måneder.

Udviklingsmidler

Der afsættes en udviklingspulje på 0,4 mio. kr., hvoraf 50.000 kr. er målrettet de mindre og nye sportsgrene. Puljen kan med frist 4 gange årligt søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af 'ikke allerede foreningsaktive personer' prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Tilskud til selvejende haller

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med tilskudsmodellen er at sikre en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold uden, at der skal laves en lang række særftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at timetilskuddet, tillagt foreningernes egenbetaling, mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betingelser for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energiudgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsftale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil, idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning.

8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen.

5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9.

Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

3. Ændringer på området

På baggrund af budgetforudsætningerne viser tabellen, hvilke ændringer der er indarbejdet i budgettet siden udgangspunktet fra sidste års vedtagne budget.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Ændringer siden budget 2023 (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Udgangspunkt 2023-budget (2024-priser)	188,3	188,3	188,3	188,3
Budgetaftale 2024-2027				
Driftstilskud til kunstgræsbane i Vorup	0,0	0,1	0,0	0,0
Driftstilskud bæredygtige kunstgræsbaner	0,0	0,0	0,1	0,3
Bevæg dig for livet	0,4	0,5	0,5	0,5
Fritid for alle	0,4	0,4	0,4	0,1
Eliteidræt	0,2	0,2	0,2	0,0
Udfordringer på fritidsområdet, reservation	2,3	0,8	0,8	0,5
Finansiering af idrætspakke	-3,6	-1,9	-1,8	-1,7
Projekt Sangkraft	0,3	0,0	0,0	0,0
Udbyhøj Havn, udviklingsplan	1,0	0,0	0,0	0,0
Ændret finansiering af Dronningborghallen	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Demografi og øvrige store ændringer				
Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskrav 2024-26	-0,8	-1,6	-2,4	-2,4
Budgetaftaler tidligere år				
Projektmidler til Bevæg dig for livet skulle bortfalde fra og med 2024, nu indarbejdet i budgettet i 2024-2025	0,2	0,3	0,0	0,0
Driftstilskud til nye kunstgræsbaner	0,3	0,2	0,0	0,0
Ekstra bevilling til Randers Stadsarkiv, bortfald af støttede job	0,1	0,2	0,2	0,2
Ydelsestilskud, Ny Dronningborg-hal	1,0	1,0	1,0	1,0
Bevilling til Randers Stadsarkiv	0,0	-0,7	-0,7	-0,7
Særligt tilskud til Kastalia (tilskud på 50.000 kr. skulle ophøre i 2023; nu forlænget til og med 2024)	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Ekstrabevilling til breddeidrætsmidler	0,0	-0,5	-0,5	-0,5
Turbinen, ophør af ekstra tilskud	0,0	-0,5	-0,5	-0,5
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Tillægsbevilling Spentrup Hallen	0,4	0,4	0,4	0,4
PL og øvrige ændringer				
PL og øvrige ændringer	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
I alt	189,0	185,4	184,3	183,8

3.1 Budgetaftale 2024-2027

En stor del af de ændringerne i budgetaftalen er indeholdt i idrætspakken, som er fuldt finansieret via ændringer i tilskuddene til de selvejende haller.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Udgifter idrætspakken (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Driftstilskud til kunstgræsbane i Vorup	0,0	0,1	0,0	0,0
Driftstilskud bæredygtige kunstgræsbaner	0,0	0,0	0,1	0,3
Hensættelser til kunstgræsbaner - anlæg	0,0	0,0	0,1	0,3
Bevæg dig for Livet	0,4	0,5	0,5	0,5
Fritid For Alle	0,4	0,4	0,4	0,1
Elitidræt	0,2	0,2	0,2	0,0
Udfordringer på fritidsområdet, reservation	2,3	0,8	0,8	0,5
Udgifter i alt	3,3	2,0	2,1	1,7
Finansiering (mio. kr.)				
Randers Realhal tilskud på 0,9 mio. kr. årligt bortfalder fra 1. august 2023*	-1,3	-0,9	-0,9	-0,9
Fast tilskud til Dronningborg-hallen bortfalder frem til hallen er genopført, forventet pr. 1. juli 2026*	-0,5	-0,3	-0,1	0,0
Restbeløb vedr. driftstilskud til ny Dronningborg-hal som følge af ændret finansiering*	-1,9	-0,8	-0,8	-0,8
Finansiering i alt	-3,6	-1,9	-1,8	-1,7
I alt pr. år	-0,4	0,0	0,3	0,0
Balance akkumuleret	-0,4	-0,3	0,0	0,0

Note: *) Beløbet i 2024 er inkl. forventet overførsel fra 2023

Med idrætspakken er der givet midler til tilskud til drift af 3 nye kunstgræsbaner, heraf er halvdelen af midlerne i 2026 og 2027 afsat som anlæg.

Fritid For Alle er foreløbigt forlænget for en 3-årig periode, for at sikre at alle børn og unge har lige adgang til foreningslivet.

Samarbejdet med DGI og DIF om Bevæg dig for Livet blev sikret videreført, således at aktiviteterne kan fortsætte.

Randers kommune har i indeværende år lavet en 4-årig kontrakt med Team Danmark omkring eliteidræt, som blev påbegyndt i indeværende år. Med budgetaftalen for 2024-26 er arbejdet hermed sikret i kontraktperioden.

Restbeløbet er afsat til at imødegå opståede udfordringer på fritidsområdet.

Idrætspakken finansieres ved at tilskuddet til Randers Realhal er bortfaldet permanent, samt ved at tilskuddet til Dronningborg Hallen er bortfaldet i 2023-2026, hvor der ingen hal er, derudover er der et restbeløb vedr. driftstilskuddet grundet finansieringsformen. Finansieringen i 2024 indeholder forventet overførsel fra 2023.

Herudover blev der afsat midler til opstart af Projekt Sangkraft.

Derudover har Udbyhøj Havn fået midler til at arbejde med en udviklingsplan med henblik på at påbegynde etableringen af konkrete aktiviteter i området og omdannelse af havnearealerne.

Der er med budgetaftalen givet midler til opførsel af en ny Dronningborghal, som sikrer, at der også fremadrettet er en idrætshal i Dronningborg. Opførelsen sker som en driftsfinansieret

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

anlægsinvestering ved en nedskrivning af den tidligere afsatte tilskudspulje til Dronningborg-projektet med 1,5 mio. kr. pr. år i 30 år.

3.2 Demografi og øvrige store ændringer

Der er ingen demografireguleringer på området. Ved budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der indarbejdet effektiviseringsbesparelser på 0,5% pr. år, der blev udmøntet til og med 2026.

3.3 Budgetaftaler tidligere år

I tabellen er vist en række ændringer, hvor tidsbegrænsede bevillinger udløber. Det drejer sig om midler til Bevæg dig for livet, driftstilskud til kunstgræsbaner, ekstra bevilling til Stadsarkivet, ekstratilskud til Kastalia, ekstramidler til breddeidrætsmidlerne samt ekstra tilskud til Turbinen i forbindelse med at stedet ikke blev godkendt til fortsat at være regionalt spillested fra 2021. Bevæg dig for livet og driftstilskuddet til kunstgræsbaner er dog blevet genbevilget ved budgetaftalen for 2024-27.

3.4 Tillægsbevillinger og omplaceringer

I forbindelse med at Spentrup-hallerne overgik fra at være en kommunal hal til at være en selvejende hal, blev der overført midler fra Miljø og Teknik.

3.5 PL og øvrige ændringer

Endelig er der andre mindre ændringer, blandt andet som følge af forskelle i prisfremskrivninger.

4. Yderligere oplysninger

4.1 Aftaleenheder

På kultur- og fritidsområdet er der følgende aftaleenheder, der er omtalt ovenfor: Randers Bibliotek, Museum Østjylland, Værket og Randers Musikskole. Hertil kommer de selvejende institutioner.

4.2 Takster og nøgletal

På kultur- og fritidsområdet findes en række takster for benyttelsen af Værket og Udbyhøj Lystbådehavn.

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#) under Budgetmateriale 2024-27.

I 6-bynøgletalsrapporten kan findes nøgletal om udgifter og aktiviteter på kultur- og fritidsområdet.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#) og afsnittet "Fritid, Kultur og Bibliotek"

5. Anlægsprojekter

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Der er en række anlægsprojekter på kultur- og fritidsområdet; en oversigt findes i del 1 af budgetbemærkningerne og de enkelte projekter fremgår af anlægsskemaer for de enkelte projekter på de følgende sider.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2024-2027 blev den 10-årig investeringsplan godkendt. I tabellen ses de år, der ligger uden for budgetperioden.

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2028	2029	2030	2031	2032
Pulje til breddeidræt, idrætsanlæg og kunstgræsbaner	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
I alt	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3

De enkelte anlægsprojekter med budget i 2024-2027 beskrives særskilt nedenfor.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Dronningborghallen, reservation

Bevillingsprogramnummer: 9242000006

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	792	9.000	20.000	20.000	0	49.792
Indtægter						
I alt	792	9.000	20.000	20.000	0	49.792

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
14.11.2022	902	0	902	
I alt	902	0	902	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved budgetaftalerne for hhv. budget 2019-22 og budget 2020-23 blev der afsat midler til etablering af en hal i Dronningborg til erstatning for den nuværende Dronningborghal.

Ved budgetaftalen for budget 2024-27 blev der afsat yderligere 30 mio.kr. til projektet.

Opførelsen af den nye dronningborghal forventes at koste 49 mio. kr. inkl. nedbrydning og bortskaffelse af den eksisterende hal mv. Dette finansieres af allerede afsatte midler til det oprindelige Dronningborgprojekt (19 mio. kr.). De øvrige 30 mio. kr. tilvejebringes som en driftsfinansieret anlægsinvestering ved en nedskrivning af den tidligere afsatte tilskudspulje til ydelsesstøtte til Dronningborg-projektet med 1,5 mio. kr. i 30 år, idet hallen er besluttet opført som en kommunal hal og ikke som en selvejende hal, hvortil der gives ydelsesstøtte til de optagne lån.

På denne måde skaber og finansierer aftalepartierne således grundstrukturen i det kommende idrættskompleks i Dronningborg.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Anlægspulje til idrætsanlæg 2024-27

Bevillingsprogramnummer: 9242000014/28/35/53

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		809	809	1.239	1.239	4.096
Indtægter						
I alt		809	809	1.239	1.239	4.096

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
12.10.2023	809		809	
I alt				

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der har siden 2013 været givet en rammebevilling på 1 mio.kr. til idrætsformål, der løbende er prisfremskrevet.

Ved prioriteringen af idrætsmidlerne for 2022-25 er nogle af de afsatte midler prioriteret til de bevilgede projekter, mens resten vil blive fordelt i de følgende år. Derfor er beløbene i 2024 og 2025 lavere end fra 2026.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2024 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Anlægspulje til idrætsanlæg 2024-27

Bevillingsprogramnummer: 9242000019/29/36/54

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		1.084	1.050	2.723	2.723	7.579
Indtægter						
I alt		1.084	1.050	2.723	2.723	7.579

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
12.10.2023	1.084	0	1.084	
I alt				

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet har siden 2010 årligt afsat et beløb til forbedring af breddeidrættens faciliteter.

Ved prioriteringen af idrætsmidlerne for 2022-25 er nogle af de afsatte midler prioriteret til de bevilgede projekter, mens resten vil blive fordelt i de følgende år. Derfor er beløbene i 2024 og 2025 lavere end fra 2026.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2024 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Facilitetshus i Fårup Sønderbæk

Bevillingsprogramnummer: 9242000040

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		2.158				2.158
Indtægter						
I alt		2.158				2.158

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.06.2022	2.066		2.066	
12.10.2023	92		92	
I alt	2.158		2.158	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at bevillige midler til facilitetshus i Fårup med omklædningsfaciliteter samt et mindre fællesrum og køkken. Beløbet udgør i 2024-priser 2,158 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Hensættelse til kunstgræsbaner fra 2023

Bevillingsprogramnummer: 9242000049

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	1.425	1.322	1.214	1.098	300	5.359
Indtægter						
I alt	1.425	1.322	1.214	1.098	300	5.359

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
26.06.2023	4.200	0	4.200	
12.10.2023	1.159	0	1.159	
I alt	5.359	0	5.359	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I forbindelse med prioriteringen af idrætsmidler i byrådsperioden 2022-25 godkendte Byrådet på mødet den 13. juni 2022, at der afsættes et årligt beløb. Beløbet opspares løbende, indtil der sker udskiftning af eksisterende kunstgræsbanetæpper.

Der er tidligere truffet beslutning om støtte til etablering af tre nye kunstgræsbaner. I forbindelse med budget 2023-2026 blev der afsat midler til og med 2025, men ikke fundet varig finansiering til afledt drift af banerne.

Ved budgetaftalen 2024-2027 blev der som en del af idrætspakken afsat midler til afledt drift af kunstgræsbanerne. Med en forudsætning om at de tre nye baner først forventes ibrugtaget i 2025, afsættes der yderligere 200.000 kr. i 2026 og 600.000 kr. i 2027 og frem, hvoraf halvdelen vedr. hensættelser under anlæg.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Kunstgræsbaner i Langå

Bevillingsprogramnummer: 9242000050

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		1.367				1.367
Indtægter						
I alt		1.367				1.367

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2022	1.308	0	1.308	
12.10.2023	59	0	59	
I alt	1.367	0	1.367	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der givet midler til anlæggelse af kunstgræsbaner i Langå.

Beløbet udgør i 2024-priser 1,367 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Kunstgræsbaner i Nord

Bevillingsprogramnummer: 9242000051

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		1.367				1.367
Indtægter						
I alt		1.367				1.367

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2022	1.308	0	1.308	
12.10.2023	59	0	59	
I alt	1.367	0	1.367	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der givet midler til anlæggelse af kunstgræsbaner i Nord.

Beløbet udgør i 2024-priser 1,367 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Kunstgræsbane ved SIF Assentoft

Bevillingsprogramnummer: 9242000052

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		1.367				1.367
Indtægter						
I alt		1.367				1.367

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2022	1.389	0	1.308	
12.10.2023	59	0	59	
I alt	1.367	0	1.367	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der givet midler til anlæggelse af kunstgræsbaner ved SIF Assentoft.

Beløbet udgør i 2024-priser 1,367 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Assentoft, Hornbæk og Helsted projekter

Bevillingsprogramnummer: 9242000056

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		0	1.800	1.200	0	3.000
Indtægter		0	0	0	0	0
I alt		0	1.800	1.200	0	3.000

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Med budgetaftalen for 2024-27 noterede aftalepartierne sig det store lokale engagement, der er i forhold til projekter på idrætsområdet i både Hornbæk, Assentoft og Helsted.

Der er derfor i budgettet for 2024-27 afsat i alt 3 mio. kr. i 2025 og 2026 til at understøtte de gode lokale initiativer med opstartskapital:

- 0,6 mio. kr. i 2025 til projektet i Helsted.
- I alt 1,2 mio. kr. til projektet i Assentoft (0,6 mio. kr. årligt i 2025-2026).
- I alt 1,2 mio. kr. til projektet i Hornbæk (0,6 mio. kr. årligt i 2025-2026)

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget – Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Tilskud til Værkets udviklingsplan for bygningskomplekset

Bevillingsprogramnummer: 9242000057

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		4.300	0	0	0	4.300
Indtægter						
I alt		4.300	0	0	0	4.300

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Værket har fremlagt en plan for udviklingen af de bygningsmæssige rammer. Forudsætningen for, at der kan indhentes mulig støtte fra fonde til gennemførelse af planen, er, at kommunen bidrager til finansieringen heraf.

På den baggrund blev der i budget 2024 afsat 4,3 mio. kr. til de mest påtrængende reoveringer på Værket.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Nyt magasin Stadsarkivet

Bevillingsprogramnummer: 9242000058

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		0	16.700	0	0	16.700
Indtægter						
I alt		0	16.700	0	0	16.700

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved budgetaftalen for 2023-26 blev det aftalt, at der ved budgetlægningen for 2024-27 skulle tages stilling til den fremtidige magasinstruktur for Randers Stadsarkiv.

Der er udarbejdet et grundlag, der beskriver to løsninger herfor - dels opførelse af et magasin alene for Randers Stadsarkiv og dels et større magasin, der udover stadsarkivet kan rumme arkivalier fra flere andre museer.

På den baggrund er der i budget 2024-27 reserveret i alt 16,7 mio. kr. i 2025 til etablering af et nyt arkiv/fællesmagasin. I 2024 undersøges på baggrund af de givne tilkendegivelser fra andre interesserede parter, om der er grundlag for at etablere det større magasin delvis ved fundraising og evt. andre finansieringsmuligheder.

Såfremt dette er muligt, ønsker aftalepartierne at prioritere, at der etableres et fællesmagasin med stort volumen, der kan give stordriftsfordele for alle involverede parter. Det forventes, at der til drøftelserne om budget 2025-2028 kan foreligge et endelig beslutningsgrundlag herom.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

1. Beskrivelse af området

Sundhedsområdet omfatter kommunens tilbud på sundhedsområdet, herunder sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje for spæd- og skolebørn, tandpleje før børn og unge, visse handicappede og ældre samt rehabilitering i form af genoptræning og diverse forløbsprogrammer.

Herudover har kommunen store udgifter til vederlagsfri fysioterapi og den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet. På disse poster har kommunen meget lidt indflydelse på udgifterne.

De fleste aktiviteter har sit udgangspunkt i Sundhedscentret, der ligger på Thors Bakke i Randers, men der er også aktiviteter i det i 2022 nyetablerede Havndal Sundhedscenter.

Tandplejen og sundhedsplejen har mødesteder og klinikker på flere skoler ligesom sundhedsplejen besøger borgerne i eget hjem.

Fra 1. juli 2022 tilbydes nu vederlagsfri tandpleje for unge mellem 18 og 21 år. Ordningen implementeres løbende således at alle, når de fylder 18 år bliver omfattet; derfor er ordningen først fuldt implementeret med udgangen af 2025.

Udover at genoptræning efter sundhedsloven tilbydes på sundhedscentret varetager omsorgsområdet også en del af denne genoptræning, primært i Nellesmann-bygningen, men også på enkelte andre lokaliteter.

Randers Sundhedscenter danner således rammen for rigtig mange aktiviteter på det kommunale sundhedsområde nævnt herover, og ud over de kommunale tilbud er der også i centret regionale og private sundhedsaktører. Det er f.eks. jordemodercenter, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv.

Høre- og synssamarbejdet mellem Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner har også til huse på Randers Sundhedscenter. Organisatorisk hører samarbejdet under sundhedsområdet, men økonomisk hører det under omsorgsområdet.

Fakta

Antal børn og unge i børne- og ungetandplejen:	Ca. 21.000
Antal voksne i tandplejen	Ca. 900
Antal kontakter/besøg, sundhedsplejen:	Ca. 36.000
Antal genoptræningsplaner:	Ca. 3.600
Antal deltagere i forløbsprogrammer:	Ca. 750

Politikker

Sundhedspolitik

Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

2. Hovedtal

2.1 Drift

Tabellen viser budgettet på drift fra 2024-2027 på bevillingsområdet opdelt på servicerammen og uden for servicerammen.

Sundhed (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Servicerammen	137,1	137,6	133,9	133,9
Vederlagsfri fysioterapi	28,4	28,4	28,4	28,4
Rehabilitering	25,2	25,1	25,0	25,0
Sundhedsfremme og forebyggelse	13,9	13,8	12,1	12,1
Andre sundhedsudgifter	9,6	9,6	9,6	9,6
Sundhedspleje	18,5	17,2	15,6	15,6
Tandpleje	41,5	43,6	43,3	43,3
Uden for servicerammen	407,0	407,0	407,0	407,0
Medfinansiering på sundhedsområdet	407,0	407,0	407,0	407,0
I alt	544,0	544,6	540,9	540,9

2.1.1 Servicerammen

Tabellen viser budgettet fra 2024 til 2027. Tabellen viser, at bevillingerne er nogenlunde konstante set over de 4 år, med kun få ændringer over årene. Ændringerne kan ses på sundhedsplejens område samt udgifterne vedr. implementeringen af ungetandplejen. Derudover bortfalder puljemidlerne til sundhedsfremme og forebyggelse med udgangen af 2025. Bevillingen udgør 1,6 mio. kr. Overordnet er der indarbejdet den besluttede "generelle" effektiviseringsbesparelse på 0,5% årligt, der frem til 2026 blev udmøntet med budgetvedtagelsen for 2023. Besparelsen for 2027 udmøntes først senere, hvorfor den er budgetteret under økonomiudvalget.

Ændringerne på sundhedsplejens område er, at bevillingen vedr. Familieiværksættere (for nye forældre) og PREP (samlivskurser) og puljemidler afsat til sundhedsfremme og forebyggelse bortfalder fra 2026. Begge bevillinger udgør ca. 1,5 mio. kr. Derudover er der med budgetaftalen 2024-27 givet 1 mio. kr. til styrket indsats i sundhedsplejen i 2024.

2.1.2 Uden for servicerammen

Uden for servicerammen er udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering, hvor kommunerne bidrager til sundhedsudgifterne i forbindelse med hospitaler, lægeydelser mv., og som opkræves af regionen.

Ideen med den aktivitetsbestemte medfinansiering er at kommunernes indsats på sundhedsområdet kan være med til at påvirke befolkningens forbrug af sundhedsydelser, og der derfor skulle være et

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

Økonomisk incitament til at tilbyde sundhedsfremmende indsatser og undgå indlæggelser, men efter en regional omlægning af de administrative systemer, har udgiften været fastfrosset og kommunernes betalinger fastlægges årligt som tillæg til aftalen mellem regeringen og KL.

2.2. Anlæg

Tabellen viser budgettet på anlæg fra 2024-2027 opdelt på anlægsprojekter.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Tandklinik kapacitetsudvidelser - udgifter	6,25	0,0	0,0	0,0
Tandklinik kapacitetsudvidelser - tilskud	-6,4	0,0	0,0	0,0
I alt	-0,2	0,0	0,0	0,0

Note: Tabellen indeholder kun de anlægsprojekter, som har budget i 2024-2027. Der kan således være igangværende anlægsprojekter, som ikke er nævnt her.

På sundhedsområdet er der i 2023 og 2024 afsat midler til etablering af en ny tandklinik med henblik på at den samlede kapacitet af klinikker kan klare den tilvækst, der kommer i de kommende år som følge af indførelsen af den vederlagsfri tandpleje for de 18-21-årige.

Til anlægsudgifterne er bevilget et større tilskud fra staten, og da tabellen herunder alene viser anlæg i budgetårene 2024-27 ser det ud til at tilskuddet er større end anlægsudgiften, men med bevillingen i 2023 er der en samlet nettoudgift på 1,6 mio. kr. af det samlede projekt til 8 mio. kr.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1 Aktuel status

Som ovenfor nævnt implementeres nu den vederlagsfri tandpleje for de 18-21-årige.

I Rehabiliteringen er der et løbende pres i forhold til modtagne genoptræningsplaner. Endvidere er det på landsplan besluttet, at der skal skabes en mere ensartet kvalitet af de nære sundhedstilbud, som skal bidrage til at nytænke tilbud borgerne. Dette vil ske løbende, og i 2023 og frem forventes der udviklet kvalitetspakker for den patientrettede forebyggelse for borgere med kroniske sygdomme.

Det stigende antal genoptræningsplaner og de nye kvalitetspakker gør, at de nuværende lokaliteter ikke kan rumme alle tilbuddene. Det blev ved budgetaftalen derfor besluttet, at forvaltningen skal finde nye lokalfaciliteter, som skal finansieres indenfor sundhedsområdet.

I forhold til den vederlagsfri fysioterapi, som kommunen stort set ikke har indflydelse på i forhold til visitering af borgere, som sker fra de praktiserende læger, er der løbende et stort pres på udgifterne.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

3.2 Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag og reduktioner for kultur- og fritidsområdet:

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Familieiværksættere/PREP forlænges til og med 2025	0,0	1,5	0,0	0,0
Sundhedsplejen - styrket indsats	1,0	0,0	0,0	0,0
Nedbringelse af ventelister, overvægtige børn	0,0	0,2	0,2	0,2
I alt	1,0	1,7	0,2	0,2

Ved budgetaftalen 2024-27 blev familieiværksættere/PREP forlænget til og med 2025, derudover blev der givet 1 mio. kr. i 2025 til at styrke indsatsen i sundhedsplejen. Samtidig blev den tidligere tidsbegrænsede bevilling til nedbringelse af ventelisten til tilbuddet til overvægtige børn permanentgjort.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

1. Supplerende beskrivelse af området

Tabellen viser bevillingsområdets budget på drift for 2024 fordelt på udgifter og indtægter.

Sundhed (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Serviceammen	141,2	-4,1	137,1
Vederlagsfri fysioterapi	28,4	0,0	28,4
Rehabilitering (genoptræning)	25,2	0,0	25,2
Sundhedsfremme og forebyggelse	17,7	-3,8	13,9
Andre sundhedsudgifter	9,6	0,0	9,6
Sundhedspleje	18,5	0,0	18,5
Tandpleje	41,8	-0,3	41,5
Uden for servicammen	407,0	0,0	407,0
Medfinansiering på sundhedsområdet	407,0	0,0	407,0
I alt	548,2	-4,1	544,0

I de efterfølgende afsnit er områderne beskrevet enkeltvist. Områderne kan både indeholde udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1 Servicammen

Tabellen viser, at der inden for servicammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 137,1 mio. kr. netto.

1.1.1 Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, som er tilbud til handicappede. Tilbuddet ordineres af de praktiserende læger, hvorfor kommunen ikke har væsentlig indflydelse på udgiftsniveauet.

1.1.2 Rehabilitering og genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

Genoptræningen foregår primært ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter og i Nellemann-huset. Nellemann-huset er organiseret under omsorgsområdet. Fra 1. juli 2018 har borgeren kunnet vælge en godkendt privat leverandør, hvis ikke genoptræningsplanen har kunnet igangsættes inden for syv kalenderdage.

Der er samtidig også iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes og lænderyg.

Antallet af borgere, der skal have en optræningsplan eller et kronikerforløb er steget kraftigt siden kommunesammenlægningen. Dette betyder, at Sundhedscenterets faciliteter ikke kan rumme de

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

mange borgere, og der derfor er behov for yderligere lokalefaciliteter. Forvaltningen er derfor gået i gang med at finde nye lokaler, hvilket der i budgetaftalen for 2024-27 er besluttet kan ske inden for det givne budget på sundhedsområdet, blandt andet med en forventet besparelse på høreområdet.

1.1.3 Sundhedsfremme og forebyggelse

Bevillingen dækker en række forebyggende tiltag med henblik på at højne den generelle sundhedstilstand i Randers Kommune. Mange aktiviteter foregår i Randers Sundhedscenter og Havndal Sundhedshus. Randers Sundhedshøjskole er også en del af tilbuddene og er et samarbejde med lokale aktører og foreninger. Sundhedshøjskolen har lokale aktiviteter 6 steder i kommunen, i Asferg, Assentoft, Harridslev, Havndal, Stevnstrup og Øster Tørslev. Der kan være perioder, hvor der ikke er aktiviteter de enkelte steder.

Ved budgetaftalen for budget 2021-24 blev der i årene 2021 og 2022 årligt afsat 1,5 mio. kr. til pulje til sundhedsfremme, der udmøntes af Sundheds-, idræts- og kulturudvalget og bevillingen er efterfølgende forlænget foreløbig til og med 2025.

1.1.4 Andre sundhedsudgifter

Ved tidligere kommunaftaler mellem Regeringen og KL er der tilført kommunerne varige midler med henblik på styrkelse af det nære sundhedsvæsen og sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. Beløbet anvendes blandt andet til at reducere antallet af uhensigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser, uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser og færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene. Midlerne går også til delvis dækning af den opgaveglidning, der til stadighed foregår mellem sygehusvæsenet og kommunerne. En del af midlerne overføres årligt til omsorgsområdet.

1.1.5 Sundhedsplejen

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen. Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

I forbindelse med fødsler omfatter sundhedsplejens tilbud et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen. Sundhedsplejerskerne fungerer også som konsulenter for daginstitutionerne og tilbyder en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Som en del af budgetaftalen 2024-27 har sundhedsplejen fået tilført 1 mio. kr. i 2024 til flere sundhedsplejebesøg, med fokus på forebyggelse, motorik og ernæring hos vuggestue- og børnehalebørn.

Ved budgetlægningen for 2014 blev projekt "Familieiværksættere" iværksat. Det er et undervisningstilbud med fødsels- og forældrekursus til førstegangsførelse. Sundhedsplejen har desuden givet tilbud om parterapi med henblik på at øge trivslen i familierne og reducere antallet af skilsmisser (PREP). Projekterne er løbende forlænget ved senere budgetlægninger, senest ved budgetaftalen for 2024-27, hvor bevillingen er forlænget, således at der nu er afsat midler til og med 2025.

Sundhedsplejen har siden 2014 været en del af et projekt for moderat og svært overvægtige børn. Tilbuddet har vist særdeles gode resultater og har på grund af den store efterspørgsel haft længere

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

ventelister. Derfor har der siden 2020 været afsat yderligere midler til nedbringelse af ventelisten, og denne ekstra bevilling blev ved budgetaftalen for 2024-27 gjort permanent.

1.1.6 Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge fra 3-års alderen til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På byrådsmødet den 17. juni 2019 blev der vedtaget en ny struktur på tandplejens område ([se beskrivelser af den nye struktur her](#) eller se [byrådsdagsorden](#)).

Med den nye struktur blev de hidtidige 10 tandklinikker samlet til 5 i perioden 2020-23. De 5 tandklinikker vil have til huse på hhv. Thors Bakke, Korshøjskolen, Øster Bjerregrav Skole, Nørrevangsskolen samt Tirsdalens Skole og etableringen af den nye struktur færdiggøres i 2024, hvor ombygningen af klinikken i Øster Bjerregrav vil være tilendebragt.

Fra 1. oktober 2020 blev det ved lov besluttet, at der indføres vederlagsfri socialtandpleje for udsatte borgere. Dette tilbud gives foreløbig på Østervangsskolen, men vil i løbet af 2024 blive flyttet til den voksentandklinik, der åbnes på Viborgvej. Herefter vil klinikken på Østervangsskolen blive lukket.

Endelig implementeres i årene 2022-25 den nye unge-tandpleje, der sikrer vederlagsfri tandpleje for de 18-21-årige. Det sker ved, at alle 18-årige fra 1. juli 2022 tilknyttes tandplejen (der er frit valg mellem kommunal og privat praksis). Herefter vil alle, der fylder 18 år blive tilknyttet til og med de fylder 21 år, hvilket betyder, at alle unge mellem 18 og 21 år ved udgangen af 2025 vil blive tilbudt gratis tandpleje frem til de fylder 22 år.

Det vurderes, at den nye målgruppe af 18-21-årige bedre vil kunne fastholdes i den kommunale tandpleje, hvis de får mulighed for at fortsætte deres tandpleje i en af de fem moderniserede klinikker de i forvejen er vant til at komme i.

For at skabe plads til dette laves en ny klinik i 2024 på Viborgvej målrettet Voksentandplejen, da denne målgruppe i dag er fordelt på flere lokationer. Det sker ved leje af eksisterende lokaler, der ombygges og indrettes til formålet. Ombygningen samt installationer og nyt inventar finansieres via tilsagn på 6,4 mio. fra sundhedsstyrelsens anlægspulje, samt 1,6 mio. kr. fra tandplejen ved udvidelse af deres afdragsordning, der har udgjort finansieringen af strukturændringen nævnt ovenfor.

1.1.7 Uden for servicerammen

Tabellen viser, at der uden for servicerammen budgetteres med i alt 407 mio. kr. som er udgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering.

1.2 Uden for servicerammen

1.2.1 Aktivitetsbestemt medfinansiering

Ved kommunalreformen blev det besluttet at kommunerne skulle medfinansiere en del af sundhedsudgifterne, som amterne hidtil havde afholdt. Formålet hermed var at kommunerne skulle

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

have et fokus på at forebygge indlæggelser og behandlinger og fx hurtig at kunne hjemtage indlagte borgere, når disse er færdigbehandlede.

Som følge af omlægningen af den måde, aktiviteten på hospitalerne opgøres på, har medfinansieringen dog været holdt konstant med undtagelse af prisfremskrivninger de seneste år.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til bevillingsområdet er dannet på baggrund af sidste års vedtagne budget, tillagt pris- og lønfremskrivninger, givne tillægsbevillinger i løbet af året, ændringer fra lov- og cirkulæreprogrammet samt demografireguleringer. Hertil kommer ændringer som følge af budgetaftalen.

Lovgrundlag på sundhedsområdet er reguleret via Sundhedsloven:

- Aktivitetsbestemt medfinansiering: Særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering
- Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119
- Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126
- Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137.
- Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: Kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b
- Finansiering af sundhedsydelser: Kapitel 77, §§247-251a

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

3. Ændringer på området

På baggrund af budgetforudsætningerne viser tabellen, hvilke ændringer der er indarbejdet i budgettet i forhold til det vedtagne budget for 2023-26.

Ændringer siden budget 2023 (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Udgangspunkt 2023-budget (2024-priser)	134,5	134,5	134,5	134,5
Budgetaftale 2024-2027				
Familieiværksættere/PREP forlænges til og med 2025	0,0	1,5	0,0	0,0
Sundhedsplejen - styrket indsats	1,0	0,0	0,0	0,0
Nedbringelse af ventelister, overvægtige børn	0,0	0,2	0,2	0,2
Demografi og øvrige store ændringer				
Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskra 2024-26	-0,6	-1,0	-1,5	-1,5
Budgetaftaler tidligere år				
Familieiværksætterne/PREP, fortsættelse i 2024	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
Nedbringelse af ventelister, overvægtige børn, forlænget til og med 2024	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Pulje til sundhedsfremme, fortsættelse i 2024 og 2025	0,0	0,0	-1,5	-1,5
Vederlagsfri tandpleje for de 18-21 årige	2,1	4,1	4,1	4,1
PL og øvrige ændringer				
PL og øvrige ændringer	0,1	0,0	-0,2	-0,2
I alt	137,1	137,6	133,9	133,9

3.1 Budgetaftale 2024-2027

Ved budgetaftalen 2024-27 blev familieiværksættere/PREP forlænget til og med 2025, derudover blev der givet 1 mio. kr. i 2025 til at styrke indsatsen i sundhedsplejen. Samtidig blev bevillingen til nedbringelse af ventelisten til tilbuddet til overvægtige børn permanentgjort fra 2025.

3.2 Demografi

Der er ingen demografireguleringer på området.

3.3 Budgetaftaler tidligere år

Der er som følge af den nye lov om vederlagsfri tandpleje til de 18-21-årige tilført midler til området, ordningen er først fuldt indfaset i 2025, hvorfor beløbet stiger fra 2024 til 2025. Med bevilling til sundhedsfremmepuljen ved budgetaftalen for 2023-26 kan puljen fortsættes til og med 2025.

3.4 PL og øvrige ændringer

Endelig er der andre mindre ændringer, blandt andet som følge af forskelle i prisen for skrivepapir.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

4. Yderligere oplysninger

4.1 Aftaleenheder

På sundhedsområdet findes 4 aftaleenheder: Sundhedspleje, Tandpleje, Sundhedsfremme og forebyggelse samt Rehabiliteringsenheden. Se enhedernes budgetter i tabellen på den første side.

4.2 Takster og nøgletal

På sundhedsområdet er der relativt få takster, idet der "kun" er egenbetaling af kommunale leverede ydelser vedr. special- og omsorgstandplejen.

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

I 6-bynøgletalsrapporten kan findes en række nøgletal om udgifter og aktiviteter inden for sundhedsområdet. Disse nøgletal findes i afsnittet Sundhed og Tandpleje.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

På sundhedsområdet er der i budget 2024-27 afsat midler til etablering af ny tandklinik på Viborgvej, der skal indeholde voksentandplejen, der flyttes fra de eksisterende lokaliteter med henblik på at give plads til den nye målgruppe af unge mellem 18 og 21 år, der kommer som følge af beslutningen herom.

Via tidligere afsatte midler mv., vil der på tandplejens område i 2023/2024 ske ombygning af tandklinikken i Øster Bjerregrav.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

Anlægsprojekt: Tandklinik kapacitetsudvidelser

Bevillingsprogramnummer: 9244000003

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	1.750	6.265	0	0	0	8.015
Indtægter	0	-6.415	0	0	0	-6.415
I alt	1.750	-150	0	0	0	1.600

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er i 2023 og 2024 afsat midler til etablering af en ny tandklinik med henblik på at den samlede kapacitet af klinikker kan klare den tilvækst, der kommer i de kommende år som følge af indførelsen af den vederlagsfri tandpleje for de 18-21-årige.

Dette sker ved, at der etableres en ny tandklinik på Viborgvej, der kan huse voksentandplejen (specialtandpleje for handicappede), social tandpleje (for udsatte borgere) og omsorgstandpleje (for ældre borgere).

Dette vil skabe plads på de eksisterende klinikker til den nye målgruppe af 18-21-årige.

Den samlede udgift ved projektet er på ca. 8 mio. kr., hvoraf 6,4 mio. finansieres med statstilskud og ca. 1,6 mio. kr. finansieres ved at forlænge den afdragsordning, tandplejen har i forhold til strukturændringerne i tandplejen, der gennemføres i perioden 2019-2024.